Foreign Language Information Service
Ukrainian Bureau
119 West, 41 Street
New York, N.Y.

Release # 878
F.L.I.S., Editorial Committee
Political Parties in the U.S.

November 17,1923.

ПОЛІТИЧНІ ПАРТІЇ В АМЕРИЦІ.

Політичні відносини в Америці в богато оглядах ріжняться від політичного життя в европейських краях. Инші обставини, инша форма правління та инша минувшина-традиція заставили людей інакше дивитися на громадські справи та інакше до них підходити. Через те й приїзжому Европейцеві богато у тутешному громадському життю незрозуміло і він довго мусить придивлятися, щоб поняти ті шляхи і напрямки, якими поступає тутешнє політичне життя. Та все таки, уважно придивившись, можна і на американській політиці найти сліди і відгуки европейських політичних ідей і методів, хоч вони тут дуже перемінились і звичайно лиш дуже поверховно затронули тутешне публичне життя.

З европейських традицій, передовсім з традицій тої держави,до котрої Злучені Держави колись належали, себто з Англії, задержалась тут до тепер система двох партій. Як колись в Англії були два сторонництва - Торії і Віги, які з часом перемінились у партії консерватистів і лібералів, так і в Америці політична сила лежить у двох партіях- - демократичній і республиканській. Та на цьому й подібність кінчиться. Англійські консервативни і ліберали мають свої вироблені програми та сталий напрямок і приклонники одної чи другої сторони голосують на своїх представників тому, що хочуть або піддержати старий лад, або завести в ньому деякі поступові зміни. А американські демократи завзято обороняють республиканський лад, республиканці знова обстоють демократичний устрій, так як це впрочів постановляє американська конституція. Ріжниці між обома партіями можна дошукатись щойно прослідкуючи їхню історію.

Політичні партії до Горожанської Війни.

Коли Америка була ще англійською колонією, то тут були теж і свого рода відламки англійських пертій - Вігів і Торіїв. До перших як до таких, які обстоювали самоуправу та обмеження власти центрального англійського правительства, належало властиве населення колоній, до Торіїв причислювали себе тутешні представники англійського уряду. В часі боротьби о незалисимість, яку підняли бувші сторонники ХХХХХ Вігів, їх названо Патріотами, а приклонників англійського уряду - Лоялістами. При складанню конституції з 1787-ім році зазначився знова инший поділ. Лоялістів, природно, вже не стало, за те появились сторонники сильної американської центральної влади і прихильники широкої самоуправи для поодиноких стейтів. Перших назвивано Федералістами, других Анти-Федералістами, Націоналістами, а пізніше Республиканами. Та ріжниця між ними не була така то дуже глибока і між міністрами першого президента Вашингтона, який сам був прихильнтком Федералістів, находився теж і представник та провідник Націоналістів - Томас Джеферсон. По 1812-ім році партія Федералістів розпалася зовсім, а за те у партії Націоналістів, яка в тім часі приняла була назву Республиканців появилися були аж чотири ріжні фракції. З одної з них - найбільше радикальної - повстала була демократична партія під проводом генерала Джексона, яка й під тою назвою істнує аж по нинішний день. Вона заступала інтереси дрібних фармерів і робітників, боролася за більше демократичну контролю правительства і противилася високим митам на привожені до Америки заграничні товари. Противна сторона, властиві Республиканці, обстоювали охоронне мито та мала на меті деякі внутрішні реформи. Друга головна ріжниця між тими партіями, це був погляд на державний банк: республиканці обстоювали, а демократи противилися центральному державному банкови і це питання розвязано щойно в пос-

..лідніх часі заведенням так званої системи федеральної резерви.

Республиканці і Демократи по Горожанській Війні.

Джексонові Демократи здобули були на початку минулого століття таку силу, що аж до 60-их років влада в краю находилась в їх руках. Вони вибирали своїх президентів і правили у більшости стейтів. Їх противники, властиві Республикани так як би перестали істнувати, і лиш ще у стейтах Нової Англії мали деякий вплив. Щойно в пядесятих роках коли виринуло питання про знесення невільництва у боротьбі за це звільнення виросла і зорганізувалася партія республиканська - та яка істнує по нині, і користаючи з роздору у демократичній партії зуміла перевести вибір свого кандидата на президента, яким став Абрагам Лінкольн. По його виборі прийшло до горожанської війни, у якій полудневі стейти - Конфедерація -, головна опора Демократів, потерпіли поразку. Наслідком того через кільканайцять слідуючих літ правлячою партією були Республиканці, хоч Демократи ніколи не втратили були своїх впливів у полудневих стейтах. Та коли повоєнні пристрасти утихомирились, Демократи відзискали свою силу і тепер у послідні десятиліття влада переходить майже поперемінно від одної партії до другої.

Одинокою більше замітною ріжницею між обома тими партіями становить ще погляд на митс на заграничні товари; Республиканці обороняють охоронче мито, щоб заграничний товар не збивав ціни домашних виробів, а Демократи є за низьким митом, якеб встановлювано лише в міру того, як державі потрібні приходи..А й та ріжниця не виступає надто сильно і властивий поділ лежить у минувшині-традиціях обох партій та у тому, що в часі виборів вони видвигають, кожна инші кличі відносно поодиноких питань знутрішної і зовнішної політики. Навпаки, у кожній партії находяться люде дуже ріжних поглядів, від реакційних оборонців капіталистичного устрою до людей з майже соціялистичним світоглядом.

Соціялісти.

Соціялістичні ідеї появились в Злучених Державах ще в сорокових роках минулого століття, та до значіння в політичнім життю дійшли Соціялісти щойно по I877-ім році, коли вони в Нюарку, Н.Дж. зорганізувалися в Соціялістичну Робітничу Партію. Вона з часом розкололася на кілька фракцій з яких до нині істнують дві: властива Соціялістична Робітнича Партія, яка строго придержується марксівських ідей і просто Соціялістична Партія, яка видвигає більш злободневні а через те компромісові кличі. При виборах на президента у I920-ім році перша з них здобула трохи більше як 30,000 голосів, а Соціялістична Партія / кандидат її був Евген Дебс/ 900,000 на I6,000,000 республиканських і 9,000,000 демократичних голосів.

З соціялістичної партії повстала теж Робітнича Партія Америки з чисто комуністичною програмою, та вона до тепер ще не успіла проявити своєї сили. Погазетним вісткам та звітам вона числить приблизно 20,000 членів і то переважно чужинців.

Близько до неї стоїть Фармерська Робітнича Партія, яка здобула кілька місць в федеральнім соймі і сенаті, де її представники співпрацюють з радикальними послами демократичної і республиканської партій. До тих послідних належать члени так званої Непартійної Ліги зі стейту Норт Дакота, які вправді вибираються по спискам республиканської партії, та на ділі йдуть не з нею а з радикальними членами сойму чи сенату. Ці радикальні посли, яких погляди дуже зближені до соціялізму задумували недавно оснувати третю партію.

Инші Групи.

Політичною партією вважають, хоч зовсім неслушно, теж і Промислових Робітників Світа, хоч вони на ділі не вмішуються у політику а до-

сягаються своїх цілий чисто економічними шляхами.

До політичних груп до певної міри можна за те зачислити тайну організацію Ку Клукс Клен, яка проповідує ворожнечу до чужинців, католиків, Нігрів та Жидів і яке у деяких стейтах здобула собі значний вплив те перевела вибір своїх кандидатів на ріжні становища.

У минувшині кілька разів були поважні спроби захитати вплив обох головних партій на політику. В половині минулого століття повстала була так звана партія "Незнайків" / Нов-нотінгс - тому що на питання про свою організацію члени відповідали, що нічого не знають/, яка різко виступала проті католиків та тоді ще свіжих німецьких і ірландських імігрантів. По ідеології вона нагадує теперішний Ку Клух Клен. Ці"Незнайки" добули були у голосованню на президента в I854-ім році поважне число голосів, та скоро по тім впали так, що й сліду по них не остало. Пізнійше знова повстала була партія так званих популістів, які вели боротьбу за справедливійший розділ податків, /за тим стала пізнійше і демократична партія/, за удержавлення залізниць, телеграфів і телефонів та за введення срібла як підставної валюти на рівні з золотом. Заведення згаданої системи федеральної резерви та переведена демократами податкова реформа зовсім ослабили ту партію і вона вскорі зникла. Теж скоро розпалася заснована в I9II-ім році Теодором Рузвелтом так звана прогресивна партія, мимо того, що вона вдобула була в I9I2-ім році при виборах на президента понад 4 мілiони голосів. Її члени вступили назад у республиканську партію.